

دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

دفتر توسعه آموزش دانشکده پرستاری مامایی (EDO)

طرح دوره (Course plan)

الف - شناسنامه واحد درسی

عنوان درس: مشاوره و راهنمایی در مامایی و سلامت باروری کد درس: ۲۳۸۱۵۱ تعداد واحد (نظری، عملی): ۱.۵ نظری و ۰.۵ عملی پیشنیاز: -	رشته و مقطع تحصیلی: ترم ۲ - کارشناسی ارشد مامایی سال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۳ ترم تحصیلی: نیمسال دوم روز و ساعت درس: یکشنبه ها - ساعت ۱۰-۱۲ محل برگزاری: دانشکده پرستاری و مامایی تعداد دانشجو: ۶	دانشکده: پرستاری و مامایی گروه مدرسین: دکتر مژده بنائی - دکتر اعظم مریدی - دکتر نسیمه روزبه مدرس مسؤل: دکتر مژده بنائی روزهای تماس: شنبه و یکشنبه پست الکترونیکی: Mojdeh.banaei@gmail.com
---	--	---

شرح درس:

این درس به منظور آشنایی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد مامایی با مقوله های اصول ارتباط با مددجو، نحوه برقراری ارتباط موثر، نحوه ارائه اطلاعات و دادن اخبار به مراجع به ویژه نحوه داده خبر بد، اصول ارائه آموزش، راهنمایی و مشاوره به زنان در موارد دوران بلوغ، ازدواج، مشکلات ژنتیکی و سایر موارد خاص دوران بارداری، حین زایمان و پس از آن، هم چنین تاخیر در باروری و ناباروری، دوران حول و حوش یائسگی و سالمندی، مشاوره باروری سالم و فرزندآوری و مشاوره سلامت جنسی در سنین باروری و دوران بارداری و پس از زایمان و نیز در شرایطی مانند پس از جراحی های زنان تدوین گردیده و فراگیران ضمن آشنایی با مفاهیم و اصول مشاوره و راهنمایی در ارتباط با مسایل بهداشتی و درمانی با هماهنگی اساتید تیم تدریس مهارت های لازم را کسب و آن را در قالب ایفای نقش و سناریوهای بالینی تمرین خواهند کرد.

هدف کلی:

- شناخت مفاهیم و اصول مشاوره و راهنمایی و تشخیص چگونگی کاربرد اصول و تکنیک های آن در رابطه با مسایل و مشکلات بهداشتی و درمانی مراجعان
- تمرین نقش ماما در ارائه خدمت مشاوره و راهنمایی در زمینه های مختلف بهداشتی و درمانی بر اساس حیطه های ذکر شده در بخش توصیف کلی درس و کسب مهارت های لازم در کمک به زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و درمانی

اهداف ویژه:

دانشجو باید بتواند در انتهای دوره آموزشی مهارت های زیر را کسب نموده:

- ۱) مشاوره را تعریف نمایند.
- ۲) اصول مشاوره را نام ببرند.
- ۳) هر یک از اصول مشاوره را تعریف کنند.
- ۴) اهداف راهنمایی و مشاوره را توضیح دهند.
- ۵) روشهای مختلف مشاوره را نام ببرند.
- ۶) هر یک از روشهای مشاوره را شرح دهند.
- ۷) اصول کلی رفتار انسانی را توضیح دهند.
- ۸) مشکلات مددجو را نام برده و شرح دهند.
- ۹) انواع مشکلات روانی و اجتماعی را نام برده و شرح دهند.
- ۱۰) طریقه مشاوره در رابطه با مشکلات روانی و اجتماعی را توضیح دهند.
- ۱۱) اصول برگزاری جلسات مشاوره فردی و گروهی را تعریف کند.
- ۱۲) جلسات مشاوره فردی و گروهی را برگزار نمایند.
- ۱۳) انواع آزمون های رفتاری را نام برده و شرح دهند.
- ۱۴) انواع آزمون های رفتاری را انجام داده و تحلیل نمایند.
- ۱۵) آزمون های رفتاری در راهنمایی و مشاوره را بکار برده و تحلیل نمایند.
- ۱۶) رفتار والدین و کودکان نیازمند مشاوره را شرح دهند.
- ۱۷) گروه های نیازمند مشاوره در گیرندگان خدمات مامایی و بهداشت باروری را نام ببرند.
- ۱۸) اصول مشاوره در سیستم بهداشتی آموزشی را توضیح دهند.
- ۱۹) نقش ماما را در سیستم بهداشتی آموزشی شرح دهند.
- ۲۰) علائم و تغییرات روحی و جسمی دوران بلوغ را تعریف نمایند.
- ۲۱) در زمینه بلوغ راهنمایی و مشاوره ارائه نمایند.
- ۲۲) مفهوم ازدواج، نقش و اهداف آن را تعریف کنند.
- ۲۳) در دوران قبل از ازدواج و پس از آن مشاوره ارائه نمایند.
- ۲۴) عوامل مختلف در لقاح و مراحل بارداری را شرح دهند.
- ۲۵) جلسه مشاوره قبل از لقاح، دوران بارداری و زایمان به ویژه در زمان اپیدمی کرونا و ویروس را برگزار نمایند.
- ۲۶) انواع روش های پیشگیری از بارداری را نام برده و شرح دهند.
- ۲۷) جلسه مشاوره تنظیم خانواده در موارد خاص را برگزار نمایند.
- ۲۸) عوامل موثر در حاملگی ناخواسته را شرح دهند.
- ۲۹) جلسه مشاوره در حاملگی ناخواسته و مرگ جنین را برگزار نمایند.
- ۳۰) علل نازائی و راه های درمان آن را شرح دهند.
- ۳۱) جلسه مشاوره در نازائی را برگزار نمایند.
- ۳۲) علائم پره منوپوز و منوپوز را و روشهای درمان دارویی و غیر دارویی را شرح دهند.
- ۳۳) جلسه مشاوره در یائسگی را برگزار نمایند.
- ۳۴) به رعایت اصول مشاوره اهمیت بدهند.
- ۳۵) مسایل اخلاقی و حرفه ای را در مشاوره رعایت کنند.
- ۳۶) اهمیت و ضرورت صیانت از جمعیت و فرزندآوری را شرح بدهد و نحوه مشاوره را یاد گرفته و در جلسه مشاوره اجرا نماید.

وظایف و تکالیف دانشجوی:

- در بحث های گروهی فعالانه شرکت نماید.
- به منابع درسی اعلام شده توجه و از آنان برای انجام تکالیف استفاده نماید. به طور مرتب مباحث تدریس شده را مطالعه نماید.
- ارائه تکالیف (یافتن و ارائه مقاله مرور سیستماتیک/ متاآنالیز، ارائه یک جاسه مشاوره: ایفای نقش)
- در صورت عدم حضور غیرمجاز و عدم دارا بودن گواهی غیبت موجه، به وی نمره منفی تعلق خواهد گرفت.

قوانین و مقررات کلاس:

- خاموش کردن موبایل در کلاس درس
- رعایت اصول اخلاقی و احترام به دیگران
- خودداری از غیبت و تاخیر در حضور و تعجیل در خروج غیرضروری
- انجام و ارائه به موقع تکالیف تعیین شده (تا آخرین جلسه کلاس درس در ترم جاری)
- مسئولیت مطالعه و یادگیری مباحث ستاره دار (*) براساس منابع معرفی شده و برعهده‌ی دانشجویان است. محتوای این جلسات جزء مباحث امتحانی است.
- جلساتی که به دلیل تعطیلی توسط دانشجویان تشکیل نمی شود مجدداً برگزار نشده و مسئولیت مطالعه و یادگیری آن برعهده دانشجویان است اما جلساتی که به دلیل تعطیلات رسمی برگزار نمی شود (#) در زمان دیگری با هماهنگی برگزار خواهد شد.

نحوه ارزشیابی:

ردیف	شرح فعالیت	نمره
۱	حضور منظم و شرکت فعال در مباحث درسی	۱
۲	ارائه تکالیف هفتگی	۱
۳	ارائه پروژه مرتبط با موضع تکلیف کلاسی (ایفای نقش)	۱۲
۴	ارزشیابی نهایی (امتحان پایان ترم)	۶
جمع		۲۰

منابع اصلی درس:

(الف) کتب:

- شفیع آبادی، عبدالله. فنون و روش های مشاوره. انتشارات ترمه. ۱۳۸۲.
- وکیلان کتابیون، فرخی، فریبا، چیدری مینا. مشاوره در مامایی (جلد اول). انتشارات ونوس. ۱۳۹۸.
- وکیلان کتابیون، فرخی، فریبا، چیدری مینا. مشاوره در مامایی-مشکلات خاص مامایی (جلد دوم). انتشارات ونوس. ۱۳۹۸.
- هاف، مارگارت. ترجمه زهراکار، کیانوش. لواف پور نوری، ف. آذرهوش، زهرا. نظریه های مشاوره (مفاهیم و مهارت ها). انتشارات رشد. ۱۳۹۷.
- کهن شهناز، صوابی میترا، جانی قربان مژگان و همکاران. بهداشت مادر، کودک و باروری. اصفهان: کنکاش. ۱۳۹۴.
- رنجبر فهیمه، پاک گوهر مینو. راهنمای کاربردی مشاوره و مراقبتهای بهداشتی دختران نوجوان. انتشارات تیمورزاده. ۱۳۸۹.
- رضا سلطانی پروانه، پارسای سوسن. بهداشت مادر و کودک. انتشارات سنجش. ۱۳۸۷.
- نکویی نفیسه السادات. مشاوره در یائسگی. اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اصفهان. ۱۳۸۵.

- نکویی نفیسه سادات، پاک گوهر مینو. مشاوره قبل از بارداری. اصفهان: کنکاش. ۱۳۸۴.
- کانینگهم، لونو، بلوم، دشی، هافمن، کیسی و اسپانگ. بارداری و زایمان ویلیامز. انتشارات گلبن. ۱۳۹۷.
- جین ای مارشال، مورین دی رینور. درسنامه مامایی مایلز. تهران: جامعه نگر. ۱۳۹۵.

(ب) محتوای الکترونیکی:

- Rachele Fulford, BMW, MA and Jude Kornelsen Midwife as Counsellor: Midwives' Experiences Counselling Women Through Pregnancy, Birth and the Early Postpartum, 2018; Volume I7, No 1, pp: 10-19
- Counseling by caregivers, nurses & midwives: a manual prepared by Kamuzu college of Nursing, University of Malawi July 2012
- <https://www.webmd.com/mental-health/guide-to-psychiatry-and-counseling>

ب - جدول زمانبندی نظری (Time table)

جلسه	عنوان	تاریخ برگزاری	مدرس
۱	معرفی درس و ارائه برنامه، راهنمایی و مشاوره، تعریف راهنمایی و مشاوره، اصول و هدف های راهنمایی و مشاوره	۱۴۰۳/۱۱/۱۴	دکتر بنائی
۲	مشاوره گروهی، معنای درجه بندی رفتار انواع راهنمایی و مشاوره در رابطه با مشکلات بهداشتی، روانی و اجتماعی (به صورت انفرادی و گروهی/ اصول برقرار ارتباط در راهنمایی و مشاوره مراجعین	۱۴۰۳/۱۱/۲۱	دکتر بنائی
۳	فنون و روش های مختلف راهنمایی و مشاوره به صورت مستقیم و غیرمستقیم (مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، واقعه نویسی، شرح حال نویسی)، آزمون های روانی (انواع آنها، نقش هر یک در راهنمایی و مشاوره افراد)	۱۴۰۳/۱۱/۲۸	دکتر بنائی
۴	مشاوره اختلالات کارکرد جنسی	۱۴۰۳/۱۲/۵	دکتر بنائی
۵	نقش ماما در مشاوره و راهنمایی از نظر بهداشتی و درمانی با رعایت موازین اخلاقی و شرعی خانواده، هدایت و ارشاد در اسلام	۱۴۰۳/۱۲/۱۲	دکتر مریدی
۶	تئوری ها و مدل های مشاوره از نظر دانشمندان مختلف و بیان نقش ماما در آنها	۱۴۰۳/۱۲/۱۹	دکتر مریدی
۷	مشاوره دوران بلوغ و نوجوانی	۱۴۰۳/۱۲/۲۶	دکتر مریدی
۸	مشاوره پیش از ازدواج / تاخیر در ازدواج	۱۴۰۴/۰۱/۱۷	دکتر مریدی
۹	مشاوره پیش از بارداری و دوران بارداری	۱۴۰۴/۰۱/۲۴	دکتر روزبه
۱۰	مشاوره برای انتخاب روش زایمان و مراقبت های پس از زایمان	۱۴۰۴/۰۱/۳۱	دکتر روزبه
۱۱	مشاوره دوران میانسالی و در شرایط خاص مانند جراحی های زنان از جمله هیستریکتومی، اووفاکتومی و .../ مشاوره سالمندی و یائسگی سالم	۱۴۰۴/۰۲/۷	دکتر روزبه
۱۲	مشاوره سلامت جنسی در اوایل ازدواج، دوران بارداری و پس از زایمان	۱۴۰۴/۰۲/۱۴	دکتر روزبه

* ۴ جلسه عملی در قالب برگزاری مشاوره برای گروه های پرخطر توسط دانشجویان کارشناسی ارشد از طریق هماهنگی های مربوطه